

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpat și de avocatul său, Talambuța Leonid, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui:

*Sendețchii Ivan Maxim, născut la
xxxxx, originar din xxxxx, locuitor în mun.
xxxxx, str. xxxxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.05.2012 - 18.07.2016;

Instanța de apel: 15.09.2016 - 09.12.2016;

Instanța de recurs: 30.01.2017- 15.03.2017;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 18 iulie 2016, Sendețchii Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal la 9 (nouă) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita o anumită activitate ce ține de gestionarea mijloacelor materiale pe un termen de 5 (cinci) ani.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a reținut că, Sendețchii Ivan, aproximativ la începutul lunii ianuarie 2007, împreună și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană în privința căruia cauza este disjunctă într-un proces separat, posedând informația că apartamentul nr. 44 din str. xxxx, mun. Chișinău nu este privatizat și se află în folosința lui xxxxx și xxxx, a hotărât să obțină mai întâi în posesie apartamentul indicat, iar apoi să-l vândă în baza unor documente false unei persoane și să însușească prin înșelăciune de la acesta banii acordați ca plată. Astfel, în vederea atingerii scopului său criminal persona l-a atras în calitate de participant la infracțiune pe Sendețchii Ivan împărțind între ei rolurile.

În continuare, acționând conform înțelegerii prealabile cu Sendețchii Ivan, aceștia au falsificat extrasul din tabelul nominal și extrasul din contul personal nr. 143786 a apartamentului 44 de pe str. xxxx, mun. Chișinău în care au fost

introduse date eronate, precum că în apartamentul indicat locuiește Marițoi Petru, care a fost dus în eroare și pus să semneze o procură în acest sens, datată cu 20 decembrie 2006, fiind perfectată și o cerere din numele lui Marițoi Petru care a fost depusă cu documentele falsificate de către Sendetșhii Ivan la Direcția de privatizare a fondului de locuințe a Consiliului Municipal Chișinău.

În continuare, primind la 10 ianuarie 2007 contractul de privatizare a ap. 44 din str. xxxx, persoana în privința căruia cauza este disjunctă într-un proces separat, împreună cu o altă persoană în privința căruia cauza este disjunctă într-un proces separat, au căutat un cumpărător pentru apartamentul dat.

La 19 ianuarie 2007, cumpărătorul Constantin Gheorghe, s-a prezentat la notar, împreună cu persoana în privința căruia cauza este disjunctă într-un proces separat, unde în baza procurii din numele lui Marițoi Petru au perfectat contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 44, de pe str. xxxx, mun. Chișinău, cumpărător fiind Constantin Gheorghe și a primit de la acesta bani în sumă de 18000 Euro, pe care i-a însușit, împărțindu-i cu Ivan Sendetșhi, pricinuindu-i lui Constantin Gheorghe o pagubă materială în proporții deosebit de mari, în mărime de 281 228 lei MD.

3. Nefiind de acord cu sentința inculpatul și avocatul său, Leonid Talambuța au declarat apeluri, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea cererilor au invocat:

- instanța de fond a încălcat prevederile art.385 Cod de procedură penală atunci când a dat citire la examinarea cauzei în fond a mărturiilor depuse la urmărirea penală de către martorii Milețchi Constantin, Marițoi Petru, Marițoi Liubovi, deoarece pe parcursul examinării cauzei martorii indicați mai sus au decedat și respectiv, prezența lor la examinarea cauzei penale n-a fost posibil de asigurat, citirea mărturiilor depuse la urmărirea penală a fost ilegală, deoarece pe parcursul urmăririi penale între inculpatul Sendetșhii Constantin și martorii Milețchi Constantin, Marițoi Petru, Marițoi Liubovi nu a avut loc confruntare și nici n-au fost audiați conform art.109 și 110 Cod penal;

- acuzatorul de stat nu a prezentat probe concludente și pertinente care ar demonstra vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, iar toate argumentele prezentate sunt niște presupuneri. Instanța nu a apreciat corect acțiunile inculpatului care nu a negat faptul că la rugămintea lui Daicu Gheorghe a găsit o persoană în etate care să participe la privatizarea apartamentului nr. 44, de pe str. xxxx, mun. Chișinău;

- inculpatul este vorbitor de limba rusă, dar pe parcursul urmăririi penale la etapa intentării cauzei penale, de recunoaștere ca bănuit, ca învinuit nu i-a fost asigurat dreptul la interpret, fapt care duce prin prisma art.251 Cod de procedură penală la nulitatea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit și de

învinuit și totodată, este ilegală reluarea urmăririi penale în speță după mai mult de 4 ani după ce inculpatul a fost scos de sub urmărirea penală pe aceeași învinuire.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2016 au fost respinse apelurile declarate, ca nefondate, cu menținerea sentinței instanței de fond.

4.1. Judecând apelurile în contextul verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate pe baza probelor și a tuturor materialelor dosarului examinate de prima instanță și cercetate suplimentar în instanța de apel, sub toate aspectele, complet și obiectiv, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, în raport cu motivele apelului, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării, conform propriei convingeri, Colegiul penal a conchis de a respinge ca nefondate apelurile formulate.

Prezența în acțiunile inculpatului Sendetșhii Ivan atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni este dovedită prin declarațiile părții vătămate Constantin Gheorghe și a martorului Cojocarui Mihail, precum și prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în procesul cercetării judecătorești și suplimentar în cadrul ședinței instanței de apel.

Apelanții pledează pentru soluția de achitare a inculpatului reieșind din declarațiile acestuia precum că, el doar la rugămintea cunoscutului său pe nume Daicu Gheorghe de a găsi o persoană în etate pentru privatizarea unui apartament, l-a rugat pe Marițoi Petru să-i elibereze procură pe numele lui.

În acest sens instanța de apel a menționat că, declarațiile inculpatului făcute în cursul procesului penal nu sunt susținute de vastul probatoriu scris.

Referitor la pretinsele încălcări prin prisma art. 251 Cod de procedură penală, instanța de apel a menționat că, argumentele apelanților nu sunt argumentate și prin ordonanța din 28.04.2007 Sendetșhii Ivan a fost pus sub învinuire, în prezența apărătorului, drepturile și obligațiile comunicate în limba rusă (vol. I, f.d. 148-149), la f.d. 145, Vol. I, inculpatul a consemnat, că ordonanța de punere sub învinuire a primit-o și pretenții nu sunt.

La 23.01.2012, a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire, de fapt cu același conținut, dar modificată și completată, fiind calificate acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost înmănată inculpatului în prezența apărătorului și interpretului Draganova Tatiana (Vol. IV, f.d. 18).

Partea apărării luând cunoștință cu ordonanțele menționate, nu le-a contestat la procurorul ierarhic superior și, respectiv la judecătorul de instrucție în condițiile art.313 Cod de procedură penală.

În ședința instanței de fond inculpatul a declarat că copia rechizitoriului a primit-o în limba pe care o cunoaște, drepturile și obligațiile de bănuț și învinuit i-au fost explicate în cadrul urmăririi penale, învinuirea îi este clară (f.d.147, 149

Vol. IV), iar la finisarea urmăririi penale, inculpatul făcând cunoștință cu materialele cauzei în prezența avocatului nu s-a folosit de prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul a precizat că, nu are temei de a interveni în sentința instanței de fond nici în partea stabilirii pedepsei inculpatului, or, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei lui Sendetșhii Ivan a fost acordată deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75 Cod penal.

5. Împotriva hotărârilor, la 09.01.2017 inculpatul a declarat recurs ordinar în termen, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea acestora, deoarece instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de circumstanțele atenuante.

5.1. La 23.01.2017, avocatul Leonid Talambuța în numele inculpatului a declarat recurs ordinar prin care solicită casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, pe motiv că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii incriminate, iar eroarea comisă de instanța de apel nu poate fi corectată în instanța de recurs.

5.2. La 28.02.2017, a depus recurs ordinar inculpatul prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

6. Asupra recursurilor ordinare procurorul a depus referință, prin care s-a expus întru inadmisibilitatea acestora, deoarece recursul avocatului este depus peste termen, iar recursurile inculpatului sunt vădit neîntemeiate.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza motivelor invocate în recursuri și în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

7.1. Referitor la recursul ordinar declarat de inculpat la 09.01.2017

Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală recursul trebuie să fie motivat, iar art. 430 Cod de procedură penală indică expres cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroarea comisă de instanță.

În acest sens se reține, că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede 16 temeiuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci ea este obligată, conform art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală să motiveze recursul și să arate eroarea ce s-a comis în coraport cu cel puțin unul din temeiurile normei menționate.

Prin urmare, criticile formulate de recurent în recurs nu conțin indicii unor erori de drept și respectiv nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, ca fiind ilegale și în cazul în care autorul nu invocă concret în recurs temeiul sau eroarea pe care se bazează din cele reglementate de norma procesuală penală, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) art. 430 Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

Astfel, Colegiul penal constată, că recursul ordinar declarat de inculpat nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul cu circumstanțe în fapt și în drept care le-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.*

Conform art. 432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar și potrivit legii se impune inadmisibilitatea acestuia, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

7.2. Referitor la recursul ordinar declarat de avocat la 23.01.2017 și recursul ordinar declarat de inculpat la 28.02.2017, Colegiul menționează că, în conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea inculpatului și a avocatului acestuia, dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 09.12.2016, în ședința de judecată în care participanții la proces au fost înștiințați despre faptul că decizia motivată va fi pronunțată la 15.12.2016, ora 14.00 (f.d. 228-233, vol. IV).

Potrivit procesului-verbal din 15.12.2016, inculpatul și avocatul său nu s-au prezentat din motive necunoscute cu toate că au fost înștiințați la 09.12.2016 (f.d. 234, vol. IV), de aici reiese că intenționat s-au eschivat de la pronunțarea deciziei motivate.

Aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat, deoarece recursurile ordinare au fost declarate la 23.01.2017 și 28.02.2017 și de aceea, Colegiul penal consideră că recursurile a fost depuse peste termen, or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac,

iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 16.01.2017, iar avocatul cât și inculpatul au avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege, cu atât mai mult că ultimul și-a exercitat calea de atac cu recurs, deoarece la 09.01.2017 a depus recurs ordinar în termen.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursurile ordinare declarate de inculpat și de avocatul său, Leonid Talambuța, sunt inadmisibile, ca fiind declarate peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui Sendetșhii Ivan, deoarece recursul ordinar declarat de inculpat la 09.01.2017 nu îndeplinește cerințele de conținut, iar recursul ordinar declarat de avocatul Talambuța Leonid la 23.01.2017 și recursul ordinar declarat de inculpat la 28.02.2017, sunt depuse peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 12 aprilie 2017.

Președinte:

Judecători:

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Ion Guzun